

NOVETATS DE L'IMPOST SOBRE SUCCESSIONS I DONACIONS A CATALUNYA

La reforma de l'impost sobre successions a Catalunya continguda en la recent aprovació de la Llei 2/2014 de mesures fiscals no modifica el tipus de gravamen, però sí que redueix de forma progressiva la bonificació del 99% que fins ara gaudien els fills, néts i ascendents que reben béns per herència. En cas d'adquisicions pels cònjuges o membres de la parella estable, es manté la bonificació del 99%.

Benvolgut/da Sr/a:

El passat 30 de gener de 2014 es va publicar en el DOGC, la Llei 2/2014 de mesures fiscals que modifica diversos articles de la Llei 19/2010, de 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions a Catalunya. Aquestes modificacions resulten d'aplicació per als fets imposables meritats a partir de l'1 de febrer de 2014.

Aquesta Llei presenta una sèrie de modificacions dels elements quantitatius del tribut, d'entre les que destaca la modificació dels percentatges de bonificació aplicables en la quota, que es manté la bonificació del 99% per als cònjuges, mentre que per a la resta de parents dels grups I (descendents menors 21 anys) i II (ascendents i descendents) s'estableixen diferents percentatges en funció de la base imposable: per a aquests últims es manté la bonificació del 99% per a les herències de valor més baix (fins a 100.000 euros de base imposable) i s'introdueix progressivitat en la bonificació, de manera que, com menys valor de base imposable, la bonificació és més elevada. D'aquesta manera es compleix a la Resolució 323/X del Parlament de Catalunya, sobre l'orientació política general del Govern, de 27 de setembre de 2013, que s'insta al Govern a reformar la regulació de l'impost amb la finalitat d'incrementar la seva progressivitat i aconseguir una recaptació similar a l'obtinguda abans de l'anterior reforma del tribut.

D'altra banda, encara que la bonificació per empresa familiar subsisteix, la seva aplicació comporta la reducció substancial d'altres bonificacions previstes en l'impost.

Aquest nou escenari aconsella revisar les alternatives de transmissió del patrimoni, donació o successió, i valorar quines operacions són fiscalment més eficients.

Principals novetats

1. Es modifiquen els **percentatges de reducció per parentiu en les adquisicions per causa de mort**, que queden fixats com de la següent manera:

a) Grup I (descendants menors de 21 anys): 100.000, més 12.000 euros per cada any de menys de vint-i-un que tingui el drethavent, fins a un límit de 196.000 euros.

b) Grup II (descendants de 21 anys o més, cònjuges i ascendants):

- Cònjuge: 100.000 euros.
- Fill: 100.000 euros.
- Resta de descendants: 50.000 euros.
- Ascendants: 30.000 euros.

c) Grup III (col·laterals de segon i tercer grau, ascendants i descendants per afinitat): 8.000 euros.

d) Grup IV (col·laterals de quart grau, graus més distants i estranys): no s'aplica cap reducció per raó de parentiu.

Les quantitats anteriors romanen fixes, amb independència que el subjecte passiu apliqui qualsevol altra reducció en la base imposable o exempció.

2. La reducció de 275.000 euros per a les **adquisicions per causa de mort per persones de 75 anys o més** es limita a les enquadrades en el grup II de parentiu (descendants de 21 anys o més, cònjuges i ascendants).

3. Es deroga la reducció addicional que, fins avui, era aplicable en les **adquisicions per causa de mort per als contribuents dels grups I i II**, així com a les adquisicions per igual causa entre membres d'una relació de convivència d'ajuda mútua, els qui reduïen l'excés de la seva base imposable en un 50% després d'aplicar les reduccions a què tinguessin dret.

Així mateix es deroga el règim d'aplicació del dret d'opció en la reducció per parentiu i en la reducció addicional.

4. La **determinació del percentatge de la bonificació sobre la quota tributària** que podran aplicar els ascendants i descendants del causant dependrà d'una tarifa progressiva. En realitat, s'incorporen dues tarifes progressives, una d'elles d'aplicació general i una altra en què els percentatges es redueixen a la meitat i que resultarà aplicable quan els contribuents optin per aplicar, entre d'altres, la reducció per adquisició mortis causa de l'empresa familiar.

L'aplicació de les tarifes progressives que incorpora la Llei 2/2014 té com a conseqüència que a mesura que s'incrementi la base imposable el percentatge de bonificació aplicable serà menor.

Així, s'estableixen diferents percentatges de bonificació de la quota tributària, en funció del grau de parentiu amb el causant:

a) Els cònjuges poden aplicar una bonificació del 99% de la quota tributària en les adquisicions per causa de mort, incloses les quantitats percebudes pels beneficiaris d'assegurances de vida que s'acumulen a la resta de béns i drets que integren la seva porció hereditària.

b) La resta de contribuents dels grups I i II poden aplicar la bonificació en el percentatge mitjà ponderat que resulti de l'aplicació per a cada tram de base imposable dels percentatges següents:

	Base imposable Fins a euros	Bonificació (percentatge)	Resta base imposable Fins a euros	Bonificació marginal (percentatge)
1	0,00	0,00	100.000,00	99
2	100.000,00	99	100.000,00	97
3	200.000,00	98	100.000,00	95
4	300.000,00	97	200.000,00	90
5	500.000,00	94,2	250.000,00	80
6	750.000,00	89,47	250.000,00	70
7	1.000.000,00	84,6	500.000,00	60
8	1.500.000,00	76,4	500.000,00	50
9	2.000.000,00	69,8	500.000,00	40
10	2.500.000,00	63,84	500.000,00	25
11	3.000.000,00	57,37	en endavant	20

En cas de desmembrament del domini, la base imposable és la base imposable teòrica.

Els anteriors percentatges de bonificació es redueixen a la meitat, d'acord amb el següent quadre, en el cas que el contribuent opti per aplicar qualsevol de les següents reduccions i exempcions:

- a. Les reduccions per l'adquisició de béns i drets afectes a una activitat econòmica; de participacions en entitats; de participacions per part de persones amb vincles laborals; de determinades finques rústiques de dedicació forestal; de béns utilitzats en l'explotació agrària del drethavent; de béns del patrimoni cultural; i de béns del patrimoni natural.
- b. Les exempcions i reduccions regulades per la Llei 19/1995, de modernització de les explotacions agràries.
- c. Qualsevol altra reducció de la base imposable o exempció que requereixi que el contribuent la sol·liciti i que depengui de la concurrència de determinats requisits el compliment de la qual correspongui exclusivament a la voluntat del contribuent.

L'opció s'entén exercida amb la presentació de l'autoliquidació. Si durant el termini voluntari de presentació de l'autoliquidació el contribuent manifesta opcions diferents, s'entén que val l'opció manifestada en últim lloc.

El dret d'opció no es rehabilita si, com a resultat de la comprovació administrativa, es constata que no es poden aplicar una o més d'una de les reduccions o exempcions a què s'ha fet referència. Tampoc es rehabilita si s'incompleixen les regles de manteniment a què està condicionat el gaudi definitiu de les reduccions o exempcions esmentades.

	Base imposable Fins a euros	Bonificació (percentatge)	Resta base imposable Fins a euros	Bonificació marginal (percentatge)
1	0,00	0	100.000,00	49,5
2	100.000,00	49,5	100.000,00	48,5
3	200.000,00	49	100.000,00	47,5
4	300.000,00	48,5	200.000,00	45
5	500.000,00	47,1	250.000,00	40
6	750.000,00	44,73	250.000,00	35
7	1.000.000,00	42,3	500.000,00	30
8	1.500.000,00	38,2	500.000,00	25
9	2.000.000,00	34,9	500.000,00	20
10	2.500.000,00	31,92	500.000,00	12,5
11	3.000.000,00	28,68	en endavant	10

El percentatge mitjà ponderat resultant ha de tenir només dos decimals, de manera que s'aproximen les mil·lèsimes a la centèsima més pròxima: si la mil·lèsima tant és igual o inferior a 5, es manté la centèsima; si és superior a 5, s'aproxima a la centèsima superior.

A més a més, es deroga la referència a què la bonificació de la quota tributària s'aplica als fets imposables meritats a partir de l'1 de gener de 2011.

5. En matèria d'**ajornament i fraccionament pels òrgans de gestió**, a més de la possibilitat d'ajornar fins a un any el pagament de les liquidacions practicades per causa de mort, sota determinats supòsits i requisits, la persona interessada pot sol·licitar, alternativament, i sempre que ho autoritzi la direcció general competent en matèria de patrimoni, amb un informe previ favorable del departament o entitat competent en funció de l'ús del bé immoble que s'ofereix, que els òrgans de gestió acordin que el pagament s'efectuï mitjançant béns immobles constitutius de l'herència.

L'anterior també s'aplica als fets imposables meritats abans de l'1 de gener de 2010.

Amb caràcter excepcional, l'ajornament anteriorment assenyalat pot ser de fins a dos anys en el cas de les quotes de l'impost corresponents a fets imposables meritats en el període que va de l'1 d'agost de 2009 al 31 de desembre de 2015.

Alternativa: heretar o donar

Amb la nova regulació tornarà a resultar interessant la realització de donacions a favor dels descendents. A continuació incloem l'escala aplicable en aquests casos. Com es pot apreciar el tipus màxim de tributació és del 9% pels imports rebuts que superin els 600.000 euros.

Base liquidable fins a (euros)	Quota íntegra (euros)	Resta base liquidable (fins a euros)	Tipus (%)
0,00	0,00	200.000,00	5
200.000,00	10.000,00	600.000,00	7
600.000,00	38.000,00	En endavant	9

Amb la nova regulació es poden donar situacions en què la tributació de l'adquisició per donació sigui inferior a la tributació de l'adquisició per herència.

Recordem que el tipus màxim de gravamen en les adquisicions per herència és del 32% per la part de la base liquidable que excedeixi de 800.000 euros. Si bé la quota tributària derivada de l'adquisició hereditària es pugui beneficiar de l'aplicació de la bonificació que hem comentat anteriorment, la tributació resultant de l'herència pot ser superior a la derivada de la donació.

Per això, li recomanem realitzar un estudi per valorar l'impacte d'una alternativa o de l'altra.

Es poden posar en contacte amb aquest despatx professional per qualsevol dubte o aclariment que puguin tenir respecte d'això.

Una salutació cordial,

BIGAS ASSESSORIA I GESTIO, SLP

Avisem expressament que la informació aquí recollida és de caràcter general i, abans d'aplicar qualsevol norma, s'ha de fer un estudi de cada cas en concret. A més a més s'ha de tenir en compte que determinats coeficients i límits que es mencionen de forma separada són els aplicables a Catalunya, que té capacitat normativa pròpia.